

'Samen op weg naar een gezonder zorglandschap'

Een unieke mix in Bergen en Afferden

Dr. Hans Peter Jung, huisarts Afferden (L)

Dr. Miranda Laurant, lector Organisatie van Zorg en Dienstverlening, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Samen op weg naar een gezonder zorglandschap:

1. Waarom
2. Hoe
 - Geïntegreerde eerstelijnszorg
 - Veerkrachtige samenleving
3. Wat
 - Vijf interventies
 - Uniek beoogd resultaat
4. Partners

1. Waarom

Verschuiving van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag naar mens & maatschappij

- meer nadruk op eigen regie van en verantwoordelijkheden bij de burgers (participatiesamenleving)
- gezondheid centraal met het concept Positieve Gezondheid *“het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysiek, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”*
(Huber, 2011)
- gezondheid kent zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, dagelijks functioneren, zingeving, meedoen en kwaliteit van leven. En behoeft een *integrale aanpak*.

Gezondheid en erna zinnige zorg in de gezondheidszorg

- meer aandacht voor preventie en welbevinden vraagt om o.a. integratie van welzijn & zorg (care – cure)
- *Via zinnige zorg: de juiste professional op de juiste plek én op het juiste moment*

Gezondheid als collectieve waarde

- gezondheid is niet alleen een individuele waarde en verantwoordelijkheid, het is een collectief belang want een gezonde bevolking heeft *brede maatschappelijke positieve effecten*.
- gezondheid(szorg) is verbonden met sociale en fysieke omgeving, arbeid en onderwijs

1. Waarom

Vier te realiseren doelen:

1. Verbeteren van de gezondheid van burgers

- Kanteling naar preventie en welbevinden
- Integrale benadering van gezondheid met de community

2. Verbeteren van de kwaliteit van de gezondheidszorg

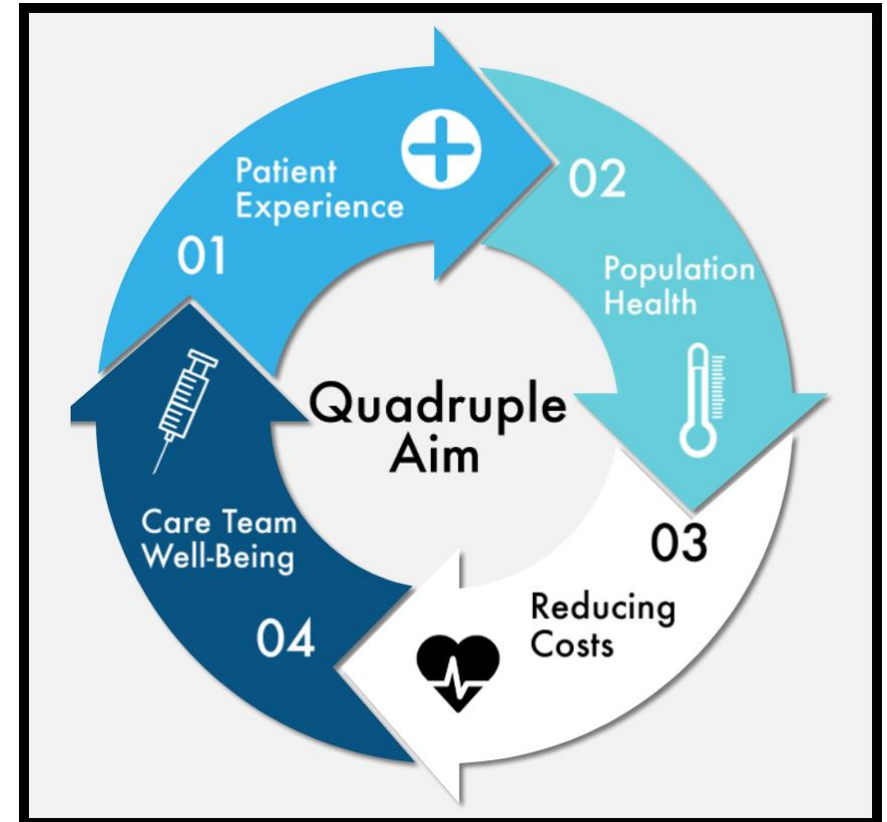
- Integrale visie op gezondheid
- Versterken van samenwerking sectoren o.a. welzijn en zorg

3. Verlagen van de kosten van gezondheidszorg

- Zinnige zorg: de juiste zorg op de juiste plek én op het juiste moment

4. Zorgen voor het welbevinden van professionals in de gezondheidszorg

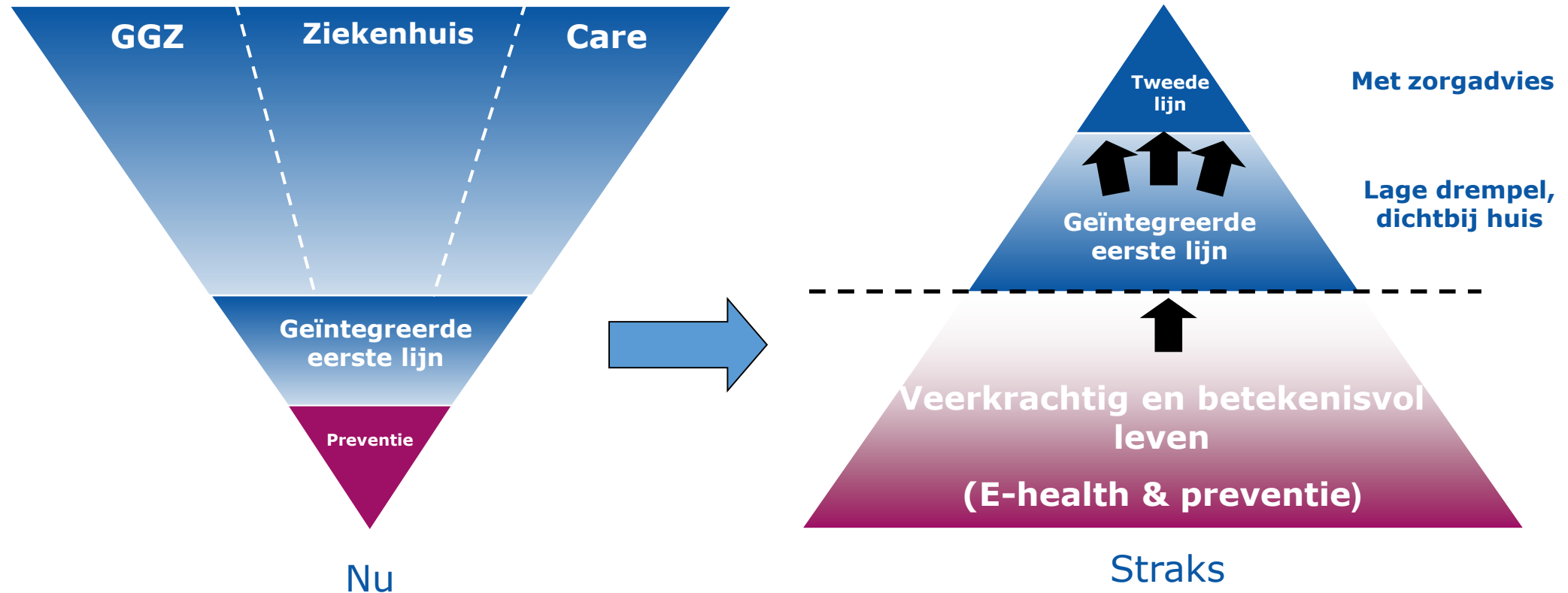
- minder uitstroom ten gevolge van ziekteverzuim en arbeidsdissatisfactie
- versterken van de arbeidsmarkt in de gezondheidszorg

2. Hoe

Door de kanteling van de gezondheidszorg:

- 1) Het *versterken van de geïntegreerde eerstelijns*, waarbij gezonde zorg vraagt om een eerlijk verdienmodel
- 2) Het *versterken van veerkrachtige samenleving* met groene wijken/dorpen op basis van eigen regie en verantwoordelijkheid

2. Hoe: geïntegreerde eerstelijnszorg

De huisartsenpraktijk in Afferden (Hans Peter Jung en collega's)¹ laat zien dat als je *vertrouwen, tijd* en *aandacht* in de praktijk brengt, je als huisarts flinke kosten bespaart. Werken vanuit het concept Positieve Gezondheid resulteert in 25% minder verwijzingen naar het ziekenhuis. Het draagt tevens bij aan het welbevinden en werkplezier van de medewerkers in de huisartsenpraktijk.

Samenwerking met de sociale sector en andere professionals in de eerstelijnszorg, vanuit een *integrale visie* op gezondheid, is essentieel en draagt bij aan *zinnige zorg*.

Het aantal verwijzingen naar sociale wijkteams lijkt toe te nemen. Er vindt een verschuiving plaats van medische (specialistische) zorg naar sociale zorg om de Positieve Gezondheid van burgers te vergroten.

¹ Voorbeeld in o.a. De juiste zorg op de juiste plek (Taskforce, 2018), Meer tijd voor de patient (LHV, 2018),

Minister Bruins (VWS) op bezoek bij de huisartsenpraktijk, koploper als het gaat om anders werken (juni 2018).

2. Hoe: veerkrachtige samenleving in het groen

Cijfers laten zien: www.gezondheidinsociaaldomein.nl

In de gemeente Bergen, waartoe het kerndorp Afferden (L) behoort, wonen meer mensen met een *lage Sociaal Economische Status* dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast scoren inwoners slechter op *leefstijfactoren* (bewegen, overgewicht, roken en drinken) dan het landelijk gemiddelde.

Er is sprake van *sociale cohesie*, burgers (o.a. Afferden Samen Beter) zetten zich collectief in voor het verbeteren van de leefbaarheid van het dorp én de gezondheid van inwoners.

En de *groene omgeving* biedt kansen voor het bevorderen van de Positieve Gezondheid.

Noord-Limburg staat in de top 3 van meest vergrijzende regio en in de plaats 6 sterkst krimpende regio van Nederland. Het middels een *shared savings/dorpscontract* faciliteren van inwoners van Afferden (L) in het nemen van eigen regie en verantwoordelijkheid draagt bij aan Positieve Gezondheid en sociale cohesie.

3. Wat: 5 interventies

1) Dorpscontract/shared savings (Werkpakket 1)

- Dorpscontract is een duurzame financiering van het nieuwe zorglandschap en gaat uit van ‘*shared savings/shared responsibilities*’ principes. Inwoners Afferden zijn via dorpscoöperatie (mede) eigenaar van een fonds dat onderdeel is van het dorpscontract.
- Besparingen gerealiseerd door zinnige zorg (zojp) worden als investering ingezet voor het bevorderen van Positieve Gezondheid; met meer *nadruk op preventie* in aansluiting bij Preventie akkoord.
- Dorpscontract/shared savings biedt het perspectief voor de *continuering* van de activiteiten op eigen kracht, doorontwikkeling en opstarten van nieuwe activiteiten na afloop van tijdelijke ‘project’ financiering

2) Positieve Gezondheid leidraad in werk van professionals (fase 2)

- Het bevorderen van *een integrale werkwijze en gemeenschappelijke taal*
- *Welzijn op recept*: ontwikkelen van lokale welzijnsarrangementen voor mensen met psychosociale klachten

3) Positieve Gezondheid stimuleert een gezonde leefstijl burgers (fase 2)

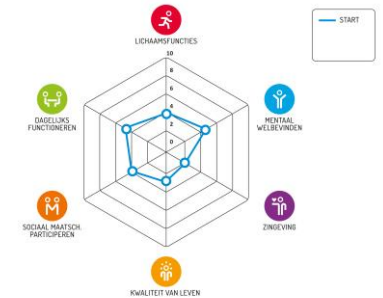
- Spinnenweb (6 dimensies) als *gesprekstool* en eigen beoordeling van de persoonlijke situatie
- *Het andere gesprek*: zou uw wat willen veranderen? Zo ja wat en hoe?

4) Naoverzorg (fase 2)

- Inwoners *zorgen voor elkaar* door elkaars talenten te benutten (burgerparticipatie!). Zo ontstaat er een *dorpsbreed netwerk* en vangnet met ontmoetingspunten. Het kan de vraagverlegenheid van inwoners wegnemen en daarmee preventief werken.
- *Dorpsondersteuner(s)* is de sleutelfiguur in het dorp: kent iedereen en weet te verbinden zowel met partijen in het dorp (“informeel netwerk”) als met professionals in het dorp (“formeel netwerk”).

5) Gezond in het groen (Werkpakket 3)

- De natuurlijke, *groene omgeving* draagt bij aan de (positieve) gezondheidsbeleving van inwoners en nodigt uit om meer en actief naar buiten te gaan en positieve Gezondheid te bevorderen.
- Professionals gebruiken de natuurlijke omgeving actief in bij *preventie*, maar ook bij behandelingen.
- **Landschapsbelevingsplan**

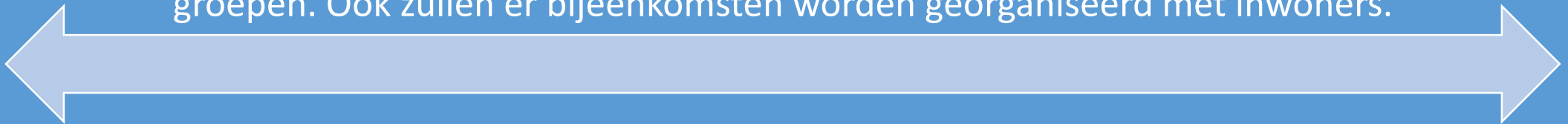

3. Wat: betrouwbare monitoring essentieel

Middels *actieonderzoek (in co-creatie met inwoners, Afferden Samen Beter en professionals)* wordt virtuele situaties (vignetten) onderzocht: 1. *welke keuze* inwoners maken als zij het geld mogen inzetten (besparing kosten gezondheidszorg (shared savings/shared responsibilities), 2. *welke factoren* van invloed zijn op het maken van deze keuzes, en 3. *welke randvoorwaarden* volgens diverse stakeholders (o.a. inwoners, professionals en financiers) nodig zijn voor het oprichten van het dorpscontract.

Onderzoek wordt uitgevoerd middels vragenlijsten en/of (verdiepende) interviews, individueel en in groepen. Ook zullen er bijeenkomsten worden georganiseerd met inwoners.

3. Wat: Eerste positieve resultaten Afferden (praktijkspiegel verzekeraar)¹

Totale zorgkosten

Segment	Afwijking kosten praktijk ten opzichte van de verwachte kosten			Gemiddelde kosten per ingeschreven patiënt (laatst bekende jaar)
	2014	2015	2016	
Totaal	-9%	-9%	-7%	€ 1.570 € 1.687
 Huisartsenzorg	22%	20%	37%	€ 243 € 178
 Extramurale farmaceutische zorg	-17%	-14%	-15%	€ 207 € 243
 Fysiotherapie (basisverzekering)	-8%	-8%	-12%	€ 25 € 28
 Wijkverpleging		10%	27%	€ 136 € 107
 Geestelijke gezondheidszorg (incl. POH-GGZ)	-31%	-32%	-34%	€ 56 € 85
 Medisch-specialistische zorg	-13%	-16%	-16%	€ 658 € 785
 Eerstelijns diagnostiek	-51%	-23%	-25%	€ 27 € 35
 Overig	8%	3%	-3%	€ 218 € 225

■ Uw praktijk
■ Verwacht voor uw patiëntenpopulatie

2014 t/m 2016:

- Verandering huisartsenpraktijk Afferden: vertrouwen, tijd en aandacht.
- Kosten 7-9% lager dan verwacht mag worden bij vergelijkbare populatie.
- Bij praktijkgrootte 2800 patiënten besparing van €325.000 (2016).
- Verwijzingen ziekenhuis: 25% lager door nieuwe werkwijze.

Continue monitoring is belangrijk, inzicht lange termijn effecten

¹Jung HP, Crisis in de gezondheidszorg (2018)

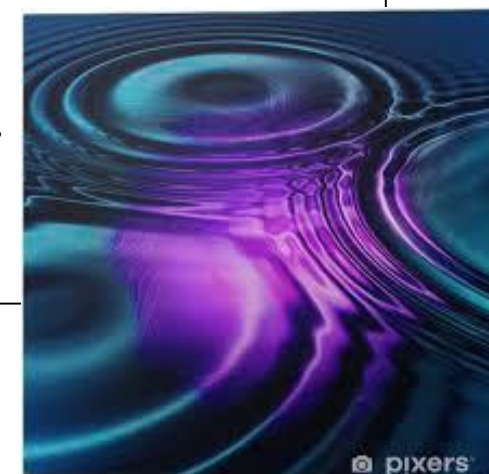
3. Wat: uniek beoogd resultaat (volledige 3-jaar plan!)

De monitoring/evaluatie (participatief actieonderzoek, inclusief effect- en procesevaluatie) geeft inzicht in de **effecten** a.d.h.v. 'quadruple aim' en de **beïnvloedende factoren** die bijdragen aan de resultaten die voortkomen door het veranderde zorglandschap.

- Na drie jaar is in Afferden (L) de **geïntegreerde eerstelijnszorg** en de **samenleving** versterkt.
- Er is een **duurzame manier** ontwikkeld om de inwoners in Afferden **eigenaarschap** te geven over het inrichten van het zorglandschap en hun fysieke leefomgeving gericht op het bevorderen van **Positieve Gezondheid** (dorpscontract/shared savings!)
- Er zijn door een gezond zorglandschap **positieve effecten** voor mensen en **kostenbesparing**, de lokale gemeenschap als ook bredere **landelijke maatschappelijke effecten**.

Van pilot naar olievlek!

De activiteiten in Afferden (L) zijn een doorstart van reeds succesvolle eerste pilot, waarbij de evaluatie zichtbaar kan maken in hoeverre de 'quadruple aim' wordt gerealiseerd én op welke wijze het veranderende zorglandschap naar andere locaties kan worden uitgebreid.

4. Partners

Huisartsenpraktijk Afferden

Financiering door

provincie limburg

Samen op weg naar een gezonder zorglandschap
Hartelijk dank voor uw aandacht!

Reacties of vragen?

Miranda.Laurant@han.nl
hpjung@hapafferden.nl